

CINEMA

| E | D | I | S | O | N |

Cineclub

2021

L'última cinta des de Bòsnia

d'Albert Solé

Fitxa tècnica

Guió: Albert Solé, Joan Salicrú i Ariadna Vázquez

Realització i muntatge: Raúl Cuevas / Música: Enric Teruel

Durada: 60 minuts

SINOPSI. La Sifa Suljic torna a Bòsnia per enterrar les restes del seu germà gran, el darrer membre de la seva família que quedava per identificar dels que van morir a Srebrenica. Aquest fet li permet copsar la situació del país balcànic 25 anys després del final de la guerra i fer-se una pregunta: podria tornar a passar?

LA HISTÒRIA

Aquest 2020 se celebren els 25 anys de l'acord de pau de Dayton que va posar fi a la guerra de Bòsnia (1992-1995), la principal massacre produïda a Europa des de la Segona Guerra Mundial, que va suposar cent mil morts, quaranta mil desapareguts i dos milions de refugiats. Aquell va ser un conflicte en el qual Barcelona i una gran quantitat de ciutats de Catalunya van mostrar al món el seu vessant més solidari, involucrant-se molt activament en l'ajuda a les víctimes. De fet, fins a 2.500 refugiats bosnians van venir a viure a Catalunya, dels quals un 400 han arrelat definitivament a casa nostra i avui ja són catalans com qualsevol altre.

Avui el país viu en absència de violència però els bàndols enfrontats durant la guerra, lluny de reconciliar-se, han consolidat les seves diferències. La major part dels refugiats no ha tornat al país, i els desplaçats interns s'han quedat a viure a la zona on viuen els membres de la seva comunitat nacional, siguin serbis, croats o musulmans; Bòsnia ha perdut irremissiblement el seu caràcter multiètnic i convivencial. D'altra banda, gairebé una quarta part (7.547) dels 40.000 desapareguts durant la guerra encara no han estat localitzats.

En aquest context, una qüestió rellevant és saber si l'acord signat el novembre de 1995 a la base militar nord-americana de Dayton i imposat per la comunitat internacional és prou sòlid per garantir la pau en un futur. Aquesta és la pregunta que es fa Sifa Suljic, una bosniana natural d'Srebrenica que va refugiar-se a Catalunya, i que ara torna al seu país per enterrar els ossos del darrer familiar desaparegut a la matança ocorreguda en aquell indret. Viatja acompanyada del seu fill adolescent, al qual vol explicar la realitat present i també com era de diferent el seu país quan ella era petita.

En aquest viatge a la recerca de respostes, entendrem a través dels seus ulls en quin punt es troba la convivència entre veïns que havien crescut junts i que es van acabar odiant a mort. Amb una pregunta sempre al cap: podria tornar a passar?

EL DIRECTOR. Albert Solé (Bucarest, 3 d'abril de 1962) és un periodista i director de documentals català. És fill de Jordi Solé Tura. Nascut a Bucarest, té les nacionalitats romanesa, francesa i espanyola. És llicenciat en Ciències de la informació i ha realitzat diversos cursos de formació audiovisual.

Albert Solé va treballar durant anys com a reporter de televisió especialitzat en temes socials i internacionals en les cadenes públiques TVE i TV3. Va ser a partir de l'any 2002 quan va començar a dirigir documentals per a televisions i institucions espanyoles i internacionals, com ara TVE, TV3, Canal Cuatro, Art, Unesco, Expo Saragossa, Canal 22 de Mèxic, etc... Després d'una extensa sèrie de treballs en aquest àmbit, el 2007 va dirigir la seva primera pel·lícula documental per cinemes: *Bucarest, la memòria perduda*, que va aconseguir el Goya al millor documental el 2009, a més de molts altres guardons. Altres documentals de la seva autoria són *Històries d'Aigua*; *El Cordobés*, *l'Espanya dels miracles*; *A la presó, confidencial*; *El somni de l'aigua*; *La ment del violador*; *Javier Mina, somnis de llibertat*; *Al Final de l'Escapada*; *Els Records Glaçats* i *Jarabe contra el càncer*. Els seus treballs han estat emesos en canals de televisió de tot el món i seleccionats en nombrosos festivals nacionals i internacionals. En un altre vessant, Solé va treballar de cooperant a Bòsnia a través de l'ONG francesa DYA, concretament a la ciutat de Mostar, fortament dividida entre el sector croat i el musulmà, divisió que segueix ben present a dia d'avui en multitud de camps malgrat que, teòricament, la ciutat està unificada.

DECLARACIÓ D'INTENCIONS DEL DIRECTOR

Diria que la meua vida té un abans i un després del meu pas per Bòsnia. Gener del 1996. Feia tot just un mes que s'havia signat la pau de Dayton. Vaig arribar a aquell país devastat on encara ningú semblava creure's del tot que la massacre s'havia acabat i la vida quotidiana al país girava encara al voltant de la guerra. Allà ens vam trobar un grup nombrós de catalans, bàsicament periodistes i cooperants que havíem desenvolupat amb aquella gent i aquell territori castigat un lligam sentimental molt especial gràcies al gran esforç solidari que es fa fer des de Barcelona –amb la creació del Districte 11– des de Catalunya i des de tot l'Estat. També l'exèrcit espanyol va tenir una participació molt activa en les forces de pacificació de la zona sud, amb base a Mostar. Vaig passar força mesos treballant en tasques de reconciliació entre els tres bàndols enfrontats, antics amics i veïns que s'havien acabat odiant a mort i que, de cop i volta semblaven despertar del malson amb unes preguntes obsessives i recurrents: què ens ha passat? Com hem arribat fins aquí? Un quart de segle després les expectatives d'una reconciliació definitiva pengen d'un fil, les tres identitats ètniques segueixen fortament separades, els joves no tenen un futur clar en cap dels sentits i tot plegat fa, és clar, que els odis no s'acabin d'apaivagar, més aviat el contrari. Les solucions polítiques implementades no han fet més que consolidar una partició de facto d'un país que no acaba de trobar la sortida del laberint i ara, a més, torna a ser al bell mig de la batalla geopolítica entre turcs, russos i la Unió Europea. La idea d'aquest documental, doncs, és revisar el que va passar i com ha evolucionat el país al llarg d'aquests 25 anys, comprovar si les coses s'han fet bé o malament, i tot, amb una pregunta recurrent: s'han tancat les ferides? Per això hem escollit un doble llenguatge narratiu, la narració històrica, on es faran servir imatges d'arxiu i la recerca personal de la Sifa Suljic, refugiada bosniana que viu a Catalunya, en un viatge pel seu país. Les preguntes que es farà i les respostes que anirà trobant s'aniran convertint en un diàleg amb el seu fill Anel, que viu a Sant Celoni amb ella i que algun dia haurà de decidir si torna o no al país d'origen. El viatge de la Sifa, doncs, barrejarà reflexions personals en clau emocional i oferirà una mirada sobre l'estat actual de la societat bosniana. Els seus ulls seran els de tots els espectadors del documental. Cada 11 de juliol, dia en què es commemora l'entrada de les tropes de Ratko Mladic a Srebrenica, la Sifa torna a mirar la cinta de VHS rodada per la seva família poques setmanes abans de la massacre. La seva lluita per poder enterrar les restes dels seus familiars i les converses amb seu fill, Anel, les reflexions a càmera de la seva filla Azra, nascuda poc abans de l'inici de la guerra, ens parlen també de com confronten els traumes del passat les diferents generacions.

Albert Solé

C/ Joan Camps, 1
info@cinemaedison.cat
www.cinemaedison.cat
@edisoncinema

ÉS UN PROJECTE DE:

Associació Cultural Granollers

@ACGranollers
AC Granollers
@acgranollers

Ajuntament de Granollers